

Številka: 007-2/2017/2
Datum: 10. 1. 2017

Ministrstvo za okolje in prostor
Agencija RS za okolje

ZADEVA: Pripombe na osnutek Zakona o državni meteorološki, hidrološki, oceanografski in seizmološki službi
ZVEZA: vaš dopis z dne 4. 1. 2017

Spoštovani,

dne 4. 1. 2017 ste nas obvestili, da je v postopku javne obravnave osnutek Zakona o državni meteorološki, hidrološki, oceanografski in seizmološki službi (dalje predlog ZDMHOSS). Prosite nas za mnenje in morebitne pripombe na navedeni predlog, pri čemer izpostavljate določbo osmega odstavka 9. člena predloga ZDMHOSS, s katero želite odstopiti od generalne ureditve dostopa do informacij javnega značaja, kot je urejena v Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ)¹, ker menite, da gre za specialni zakon.

Uvodoma najprej ugotavljamo, da iz predloga ZDMHOSS ni razvidne nobene določbe, ki bi opredeljevala zbiranje in obdelavo osebnih podatkov. V zvezi z določbami, kjer je natančen nabor in vrsta posredovanih podatkov prepuščena v urejanje podzakonskim aktom ali medsebojnim sporazumom med predstojniki državnih organov (tako npr. tretji odstavek 9. člena predloga ZDMHOSS, prvi, drugi in tretji odstavek 13. člena predloga ZDMHOSS, drugi odstavek 14. člena predloga ZDMHOSS,...) **opozarjamo, da če se predvideva obdelava osebnih podatkov, gre za zakonsko materijo, ki mora biti, upošteva 38. člen Ustave RS, urejena že v zakonu.** Povedano drugače, če je na podlagi ZDMHOSS predvidena vzpostavitev kakršnekoli zbirke osebnih podatkov ali je predvidena obdelava osebnih podatkov, mora biti to izrecno navedeno že v zakonu, pri čemer mora biti določeno tudi, kateri osebni podatki se zbirajo in nadalje obdelujejo, za kakšne namene, kako dolgo se hranijo,...Izhajajoč iz tega predlagamo, da zgoraj izpostavljene člene ponovno preučite in glede na predvideno vsebino zbirk podatkov (ki iz zakona ni razvidna), v primeru, če bodo zbirke vsebovale (tudi) osebne podatke, predlog ustrezno dopolnite ter nam ga posredujete v mnenje na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1). V nadaljevanju tako podajamo le pripombe, ki se nanašajo na področje dostopa do informacij javnega značaja.

Iz uvodnih določb predloga ZDMHOSS in njegove obrazložitve izhaja, da je eden njegovih temeljnih namenov zagotavljanje zanesljivih in ažurnih informacij za potrebe vitalnih interesov države, zagotavljanja varnosti zračnega in pomorskega prometa ter zagotavljanje informacij za potrebe upravljanja na različnih področjih upravnega delovanja, pa tudi zagotavljanje informacij posameznikom za potrebe izvajanja njihove (gospodarske) dejavnosti. **Transparentnost na področju zagotavljanja podatkov državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe Informacijski pooblaščenec pozdravlja, saj gre za področje, ki je povezano z okoljem in s tem tudi z dostopom do okoljskih informacij, kjer je čim širša javna dostopnost izjemnega pomena.** K temu Republiko Slovenijo zavezujejo tudi mednarodni standardi. Pravico dostopa do okoljskih informacij namreč ureja Aarhuška konvencija, ki jo je ratificirala tudi Republika Slovenija. Ta konvencija je v slovenski pravni red implementirana z več zakoni, v delu, ki se nanaša na dostop do okoljskih podatkov, pa tudi z ZDIJZ, s katerim je implementirana tudi Direktiva 2003/4/ES Evropskega parlamenta in, Sveta z dne 28. januarja 2003 o javnem dostopu do okoljskih informacij. Po veljavni zakonodaji so okoljski podatki absolutno javno dostopni. Z določbo druge alineje tretjega odstavka 6. člena ZDIJZ je zakonodajalec namreč določil, da se ne glede na morebitne zakonske izjeme, dostop do zahtevane informacije dovoli, če gre za podatke glede emisij v okolje, odpadkov, nevarnih snovi v

¹ Zakon o dostopu do informacij javnega značaja, Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US in 102/15, dalje ZDIJZ.

obratu ali podatke iz varnostnega poročila in druge podatke, za katere tako določa zakon, ki ureja varstvo okolja. Čeprav tudi Aarhuška konvencija določa izjeme od prosto dostopnih informacij, pa iz 5. točke 3. člena konvencije izhaja, da konvencija ne vpliva na pravico pogodbenice, da ohrani ali uvede ukrepe, ki zagotavljajo širši dostop do informacij, večjo udeležbo javnosti pri odločanju in širši dostop do pravnega varstva v okoljskih zadevah, kot to zahteva konvencija. Ob tem poudarjamo, da se je zakonodajalec ob implementaciji Direktive 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o javnem dostopu do okoljskih informacij, ki je bila v slovenski pravni red prenesena v letu 2005 z ZDIJZ, odločil za široko interpretacijo glede vprašanja, kateri okoljski podatki morajo biti vedno javno dostopni.

Iz tega razloga menimo, da je pred spremembami na področju dostopa do okoljskih informacij, treba opraviti širšo javno in medresorsko razpravo, predlagatelj pa mora razloge za spremembe na tem področju vsebinsko dobro pojasniti in utemeljiti, še posebej če se s predlogom sprememb posega v pravico posameznikov in zainteresirane javnosti do pridobitve informacij javnega značaja, kot je to v konkretnem primeru.

Predlog ZDMHOSS tako v tem delu predstavlja velik korak nazaj, saj pomeni, da nekatere okoljske informacije, ki so zainteresirani javnosti že bile dostopne, ne bodo več prosto dostopne informacije javnega značaja. **Ugotavljamo namreč, da iz njega izhajajo določbe, ki nesistemsko posegajo v materijo, ki je urejena v ZDIJZ, razlogi za takšno ureditev pa iz predloga ZDMHOSS niso razvidni.** Prav tako iz predloga ZDMHOSS ni razvidno, da bi predlagatelj, v skladu z ustavnim načelom sorazmernosti, pretehtal, kakšne koristi takšna ureditev prinaša in ali te koristi terjajo (in prevladajo) nad interesi, ki se varujejo s pravico dostopa do okoljskih informacij. Če predlagatelj meni, da bi bilo treba spreminjati področje dostopa do informacij javnega značaja, je namreč sistemsko bolj primerno in pravilno, da se to uredi v ZDIJZ, po predhodnem posvetovanju z resornim ministrstvom, torej Ministrstvom za javno upravo.

Informacijski pooblaščenec iz zgoraj navedenih razlogov nasprotuje določbi osmega odstavka 9. člena predloga ZDMHOSS, po kateri izvajalec službe podatkov iz prvega, drugega, šestega in sedmega odstavka tega člena, ne sme uporabljati za izvajanje dejavnosti iz 14. člena tega zakona. Določba nadalje pravi, da ne glede na predpise o dostopu do informacij javnega značaja, ti podatki niso informacije absolutno javnega značaja. Izvajalec službe jih sme tretjim osebam posredovati le ob pisnem soglasju osebe od katere jih je pridobil.

Predmetna določba posega v pravico javnosti glede dostopa do informacij javnega značaja in torej tudi v pravico dostopa do okoljskih podatkov. Temu določilu IP ostro nasprotuje, ker meni, da gre za nesprejemljivo odstopanje od materije, ki je celostno sistemsko urejena v ZDIJZ, **saj ureja popolno izključitev določenih dokumentov oz. informacij iz režima informacij javnega značaja.** Ne samo, da gre za dodatno absolutno izjemo izven izjem, kot jih v prvem odstavku 6. člena in 5. a členu ureja ZDIJZ, z določbo, da ne gre za informacijo javnega značaja se omejuje oz. izključuje tudi procesne določbe po tem zakonu, vključno s pravico prosilca sklicevati se na javni interes po drugem odstavku 6. člena ZDIJZ. Ob tem IP opozarja, da navedena rešitev ni primerna niti potrebna. Zaradi pravne varnosti je namreč treba čim bolj težiti k enotni ureditvi dostopa do informacij javnega značaja, obenem pa je za varovanje interesov, ki jih zasleduje predmetna določba, poskrbljeno že z izjemami, ki jih določata 1. odst. 6. čl. in 5. a člen ZDIJZ. Ob tem velja opozoriti, da če gre za okoljske podatke, so ti absolutno javno dostopni, na podlagi druge alineje tretjega odstavka 6. člena ZDIJZ, takšna zaveza pa za Republiko Slovenijo izhaja iz zgoraj navedene Aarhuške konvencije in direktive, ki sta implementirani z ZDIJZ. Predlagatelj zakona ob tem po mnenju IP ni obrazložil, zakaj je navedena izjema sploh potrebna in s kakšnimi primeri v praksi se srečuje, da ti terjajo tako ostro omejitev oz. izključitev določenih - tudi okoljskih - informacij iz režima informacij javnega značaja. Ob tem še dodajamo, da iz sistema informacij javnega značaja, na način, kot je predlagan, niso izključene nobene druge informacije, s katerimi razpolagajo drugi organi, ki se prav tako srečujejo z občutljivimi podatki (npr. podatki policije, SOVE, MZZ, vojska,..), prav tako pa ne nobene druge okoljske informacije. V vseh navedenih primerih morajo organi v postopku po ZDIJZ, glede na vsebino konkretnih dokumentov, presoјati obstoj zakonskih izjem in IP meni, da tudi za konkreten primer ni utemeljenih razlogov, da bi bilo drugače. Ker predlagatelj navaja, da je njegov interes (tudi) varstvo poslovnih skrivnosti tretjih subjektov (tistih, ki so bili podatke po zakonu dolžni posredovati) pa IP še

dodaja, da imajo ti subjekti v konkretnih postopkih, če razkritju informacij nasprotujejo, pravico do pravnega sredstva. O tem, ali gre za prosto dostopne informacije, na zadnji stopnji odloča sodišče, vodilo predlagatelja pri sprejemu okoljske zakonodaje pa bi moral biti javni interes (ki pa je v čim širši javni dostopnosti okoljskih informacij). V skladu s tem predlagamo črtanje navedene določbe.

Nadalje opozarjamo, da z ZDIJZ ni skladen tudi prvi, tretji in četrti odstavek 15. člena predloga ZDMHOSS, ki pravi, da lahko izvajalec službe kvalificirane informacije in druge storitve z delovnega področja službe ponuja na trgu ter kakšno ceno lahko zaračuna. Navedena določba posega v sistemsko ureditev ponovne uporabe informacij javnega značaja, kot je določena z ZDIJZ in direktivo o ponovni uporabi informacij javnega značaja². Vprašanje nudenja informacij z delovnega področja organov zasebnemu sektorju in javnosti za nadaljnjo obdelavo je namreč v celoti zavezujoče regulirano z navedeno evropsko direktivo in v ZDMHOSS predlagana rešitev je v celoti v nasprotju s tem. Posledično predlagamo črtanje teh določb.

Prosimo vas, da nas obvestite, ali boste naše pripombe upoštevali. V primeru, da ocenjujete, da je v zvezi z navedeno tematiko potreben delovni sestanek, pa smo odprti za sodelovanje, predlagamo pa tudi udeležbo predstavnikov ministrstva za javno upravo (mag. Mateja Prešern, vodja Službe za transparentnost, integriteto in politični sistem).

S spoštovanjem,

Pripravila:

mag. Kristina Kotnik Šumah, univ.dipl.prav.,
namestnica pooblaščenke

Informacijski pooblaščenec
Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
informacijska pooblaščenka

² Direktiva 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. 11. 2003, zadnjič spremenjena z Direktivo 2013/37/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. 6. 2013.